

॥ ਅਧਿਆਇ-42 ॥

ਮਹਾਂਸਮਾਧੀ ਵੱਲ (1)

ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਰਾਮਚੰਦਰ ਦਾਦਾ ਪਾਟਿਲ ਅਤੇ ਤਾਤਿਆ ਕੋਤੇ ਪਾਟਿਲ ਦੀ ਮੌਤ ਟਾਲਨਾ, ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਸ਼ਿੰਦੇ ਨੂੰ ਦਾਨ, ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਦਾ ਵਾਸ, ਆਖਰੀ ਪਲ।

ਬਾਬਾ ਨੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਧੀ ਲਈ, ਇਸ ਦਾ ਵਰਨਣ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਅਧਿਆਇਆਂ ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਕਿਰਨ ਹੀ ਭਵਸਾਗਰ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਸਦਾ ਦੇ ਲਈ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਕਸ਼ ਦਾ ਰਾਹ ਸੋਖਾ ਕਰ ਕੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਪੂਜਣ ਯੋਗ ਮੋਹ ਤੋੜਣ ਵਾਲੇ ਚਰਣਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਰਹੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਅਤੇ ਭਵਸਾਗਰ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਕੇ ਜਨਮ-ਮਰਨ ਦੇ ਚਕਰ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਹੋ ਜਾਏਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਕਲਿਆਣ ਬਾਰੇ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਈਂ ਸਮਰਥ ਦੇ ਅਲੌਕਿਕ ਸੁੰਦਰ ਲੀਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਪਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਏਦਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੁੱਧ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋ ਜਾਏਗੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਪੰਡਿਤ ਦੀ ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਪੁੰਡ ਲਗਾਇਆ, ਇਸ ਦਾ ਵਰਨਣ ਮੂਲ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਦਾ ਵਰਨਣ 11ਵੇਂ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਥੇ ਉਸਨੂੰ ਦੁਹਰਾਨਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਾਠਕੋ! ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਤਕ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਬਾ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਕਾਲ ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਬਾਬਾ ਦੇ ਨਿਰਵਾਨ ਕਾਲ ਦਾ ਵਰਨਣ ਸੁਣੋ। 28 ਸਤੰਬਰ, ਸੰਨ 1918 ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਆਮ ਬੁਖਾਰ ਚੜ੍ਹਿਆ ਇਹ ਬੁਖਾਰ 2-3 ਦਿਨ ਤਕ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬਾਬਾ ਨੇ ਭੋਜਨ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਲਗਾ। 17 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਯਾਨਿ ਕਿ 15 ਅਕਤੂਬਰ, ਸੰਨ 1918 ਨੂੰ 2 ਵੱਜ ਕੇ 30 ਮਿੰਟ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਵਕਤ ਪ੍ਰੋ. ਜੀ.ਜੀ. ਨਾਰਕੇ ਦੇ ਤਾਰੀਕ 5.11.1918 ਦੇ ਖੱਤ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਦਾਸਾਹਿਬ ਖਾਪਰਡੇ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਈਂਲੀਲ੍ਹਾ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਸਫ਼ਾ 7-8 (ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ) ਵਿਚ ਛੱਪਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਬਾਬਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿਰਵਾਨ ਦੇ ਦਿਨ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਘਟਨਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਦੁਸਹਿਰੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਸੀਮੋਉਲਿਘਨ

ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਸੀ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਗਏ। ਸਿਰ ਦਾ ਕਪੜਾ ਕਢਨੀ ਅਤੇ ਲੰਗੋਟੀ ਲਾਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਟੋਟੇ-ਟੋਟੇ ਕਰਕੇ ਬਲਦੀ ਹੋਈ ਪੂਣੀ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ। ਬਾਬਾ ਦੀ ਆਹੁਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪੂਣੀ ਦੁਗਣੀ ਹੋ ਕੇ ਚਮਕਣ ਲਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਾਬਾ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਚਮਕ ਸੀ। ਉਹ ਪੂਰੇ ਨੰਗੇ ਖੜੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੰਗਾਰਿਆਂ ਵਾਂਗ ਚਮਕ ਰਹੀਆਂ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋਸ਼ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਉਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ, “ਲੋਕੋ! ਇਥੇ ਆਉ, ਮੈਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਵੋ ਕਿ ਮੈਂ ਹਿੰਦੂ ਹਾਂ ਜਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ।” ਸਾਰੇ ਡਰ ਨਾਲ ਕੰਬ ਰਹੇ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਗਤ ਭਾਗੋ ਜੀ ਸ਼ਿੰਦੇ, ਜਿਹੜੇ ਕੋਹੜੀ ਸੀ, ਹਿੰਮਤ ਕਰਕੇ ਬਾਬਾ ਕੋਲ ਗਏ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਲੰਗੋਟੀ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ, “ਬਾਬਾ! ਇਹ ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ? ਦੇਵ! ਅੱਜ ਦੁਸਹਿਰੇ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ।” ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਮੀਨ 'ਤੇ ਸਟਕਾ ਮਾਰ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਇਹ ਮੇਰਾ ਸੀਮੋਲੁਘਨ ਹੈ। ਲਗਭਗ 11 ਵਜੇ ਤੱਕ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਠੰਡਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਚਾਵੜੀ ਜਲੂਸ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣ ਲਗਾ। ਇਕ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਹਿਜ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੌਸ਼ਾਕ ਪਾ ਕੇ ਚਾਵੜੀ ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ, ਜਿਸਦਾ ਵਰਨਣ ਪਹਿਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੀਵਨ-ਰੇਖਾ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਦੁਸਹਿਰਾ ਹੀ ਠੀਕ ਵਕਤ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸਦਾ ਅਸਲੀ ਅਰਥ ਸਮਝ ਵਿਚ ਨਾ ਆਇਆ। ਬਾਬਾ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਇਸ਼ਾਰੇ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ—

ਕੁਝ ਵਕਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਰਾਮਚੰਦਰ ਪਾਟਿਲ ਬਹੁਤ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਾਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਪਰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਆਖੀਰੀ ਪਲਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲਗੇ। ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਅਚਾਨਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਹਾਣੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ। ਪਾਟਿਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਰਣ ਫੜ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਤਾਂ ਪੱਕਾ ਦਸ ਦਿਉ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹੁਣ ਕਦੋਂ ਨਿਕਲਣਗੇ, ਦਿਆਲੂ ਬਾਬਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ‘ਘਬਰਾਉ ਨਹੀਂ। ਤੁਹਾਡੀ ਹੁੰਡੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਉਗੇ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਤਾਤਿਆ ਦਾ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਸੰਨ 1918 ਵਿਚ ਦੁਸਹਿਰੇ ਦੇ ਦਿਨ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਏਗੀ। ਪਰ ਇਹ ਭੇਦ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾ ਦਸਣਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦਸਣਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਰ ਡਰ ਜਾਏਗਾ। ਰਾਮਚੰਦਰ ਹੁਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਤਾਂ ਹੋ ਗਏ, ਪਰ ਉਹ ਤਾਤਿਆ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਨਾਉਮੀਦ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਬਾ ਦੇ

ਸ਼ਬਦ ਕਦੀ ਝੂਠੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੀ ਤਾਤਿਆ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਚਲਾ ਜਾਏਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਭੇਦ ਬਾਲਾ ਸ਼ਿੰਪੀ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਸਿਰਫ ਦੋ ਹੀ ਆਦਮੀ ਰਾਮਚੰਦਰ ਦਾਦਾ ਅਤੇ ਬਾਲਾ ਸ਼ਿੰਪੀ, ਤਾਤਿਆ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਲਈ ਫਿਰਕਮੰਦ ਅਤੇ ਦੁਖੀ ਸੀ।

ਰਾਮਚੰਦਰ ਨੇ ਮੰਜਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਤੁਰਨ-ਫਿਰਨ ਲਗੇ। ਵਕਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬੀਤਣ ਲੱਗਾ। ਸ਼ਕੇ 1840 ਦਾ ਭਾਦਰਪਦ ਖਤਮ ਹੋ ਕੇ ਅਸੂ ਮਹੀਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਹੀ ਵਾਲਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਬਾ ਦੇ ਵਚਨ ਪੂਰੇ ਸੱਚ ਨਿਕਲੇ। ਤਾਤਿਆ ਬਿਮਾਰ ਪੈ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਜਾ ਫੜ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਏਨੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਬਾਬਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਵੀ ਨਾ ਰਹੇ। ਏਧਰ ਬਾਬਾ ਵੀ ਬੁਖਾਰ ਨਾਲ ਬਿਮਾਰ ਸੀ। ਤਾਤਿਆ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਾਬਾ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਦਾ ਭਗਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਹਰੀ 'ਤੇ, ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਖਿਅਕ ਸਨ। ਤਾਤਿਆ ਦੀ ਹਾਲਤ ਹੁਣ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਹਿਲਜੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਬਾਬਾ ਦਾ ਹੀ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਏਧਰ ਬਾਬਾ ਦੀ ਵੀ ਹਾਲਤ ਲਗਾਤਾਰ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਲਗੀ। ਬਾਬਾ ਵਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਦੁਸ਼ਹਿਰੇ ਦਾ ਦਿਨ ਵੀ ਨੇੜੇ ਆ ਗਿਆ। ਉਦੋਂ ਰਾਮਚੰਦਰ ਦਾਦਾ ਅਤੇ ਬਾਲਾ ਸ਼ਿੰਪੀ ਬਹੁਤ ਘਬਰਾ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਕੰਬ ਰਹੇ ਸੀ, ਪਸੀਨੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਂ ਵਗ ਰਹੀਆਂ ਸੀ, ਕਿ ਹੁਣ ਤਾਤਿਆ ਦਾ ਆਖਰੀ ਸਾਥ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਦੁਸ਼ਹਿਰੇ ਦਾ ਦਿਨ ਆਇਆ, ਤਾਤਿਆ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਦੀ ਗਤੀ ਹੌਲੀ ਹੋਣ ਲਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਨੇੜੇ ਦਿਸਣ ਲਗੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਕ ਅਜ਼ੀਬ ਘਟਨਾ ਘਟੀ। ਤਾਤਿਆ ਦੀ ਮੌਤ ਟਲ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਬਚ ਗਏ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬਾਬਾ ਆਪ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਅਤੇ ਏਦਾਂ ਲੱਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪਸ ਵਿਚ ਅਦਲਾ ਬਦਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਕਿ ਬਾਬਾ ਨੇ ਤਾਤਿਆ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਣਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਡੀ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਏਦਾਂ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਵਕਤ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਤਾਤਿਆ ਦਾ ਨਾਂਅ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਦਿਨ 16 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਬਾਬਾ ਨੇ ਦਾਸਗਣ ਨੂੰ ਪੰਡਰਪੁਰ ਵਿਚ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਸਜਿਦ ਟੁੱਟ ਕੇ ਡਿਗ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼ਿਰਡੀ ਦੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਤੇਲੀ ਤਬੋਲੀ ਮੈਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦਿੰਦੇ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਦੇਣ ਆਇਆ ਹਾਂ ਕਿ ਛੇਤੀ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਚੜ੍ਹਾਉ। ਦਾਸਗਣ ਨੂੰ ਸ਼ਿਰਡੀ ਤੋਂ ਵੀ ਇਕ ਖੱਤ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਿਰਡੀ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਦੀ ਸਮਾਧੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਹਰੀਨਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਹਾਰ ਗੁੰਦਿਆ ਅਤੇ ਈਸ਼ਵਰ ਦਾ ਨਾਂਅ ਲੈ ਕੇ ਸਮਾਧੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਬਾਬਾ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਭੋਜ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦੁਸਹਿਰੇ ਦਾ ਦਿਨ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸ਼ੁਭ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਬਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਿਨ ਦਾ ਚੁਣਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਪੂਰੇ ਸੁਚੇਤ ਸੀ। ਆਖ਼ਰੀ ਪਲਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਲਏ ਉਠ ਕੇ ਸਿਧੇ ਬੈਠ ਗਏ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗੇ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਖ਼ਤਰਾ ਟਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਡਰ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਨਿਰੋਗ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਪਰ ਉਹ ਤਾਂ ਜਾਣਦੇ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਹੁਣ ਜਲਦੀ ਹੀ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਕਸ਼ਮੀਬਾਈ ਸ਼ਿੰਦੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ।

ਲਕਸ਼ਮੀਬਾਈ ਇਕ ਉਚੀ ਕੁਲ ਦੀ ਔਰਤ ਸੀ। ਉਹ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਦੀ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਭਗਤ ਮਹਾਲਸਾਪਤਿ, ਤਾਤਿਆ ਅਤੇ ਲਕਸ਼ਮੀਬਾਈ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮਸਜਿਦ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਤਾਤਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਲਕਸ਼ਮੀਬਾਈ ਨੇ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਕਿ, “ਅਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ, ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਭੁੱਖਾ ਹਾਂ।” ਉਹ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਵਾਪਸ ਮੁੜੀ ਕਿ “ਬਾਬਾ, ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਠਹਿਰੋ, ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਰੋਟੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹਾਂ।” ਉਸ ਨੇ ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਸਾਗ ਲਿਆ ਕੇ ਬਾਬਾ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਭੁੱਖੇ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਤਾਂ ਲਕਸ਼ਮੀਬਾਈ ਕਹਿਣ ਲਗੀ ਕਿ, “ਬਾਬਾ ਇਹ ਕੀ ? ਮੈਂ ਤਾਂ ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਗਈ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਰੋਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਆਈ। ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਵੀ ਗਰਾਹੀ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁੱਤੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਫਜ਼ੂਲ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ ?” ਬਾਬਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ, “ਫਜ਼ੂਲ ਦੁੱਖ ਨਾ ਕਰੋ।

। ਇਹ ਇਕ ਅਟਲ ਸਚ ਹੈ।” ਇਸ ਸਧਾਰਣ ਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਨੇ ਇਕ ਮਹਾਨ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਚ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਕਸ਼ਮੀਬਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਦੁੱਧ, ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭੋਜਨ ਦੇਣ ਲਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਕੇ ਬੜੀ ਰੀਝ ਨਾਲ ਖਾਂਧੇ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਖਾ ਕੇ ਬਾਕੀ ਲਕਸ਼ਮੀਬਾਈ ਦੇ ਹੱਥ ਹੀ ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮਾਈ

ਦੇ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੰਦੇ ਸੀ। ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਅੰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਸਮਝ ਕੇ ਉਹ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਖਾਂਧੀ ਸੀ। ਇਸ ਰੋਟੀ ਦੀ ਕਥਾ ਨੂੰ ਐਵੇਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਸਰਵਵਿਆਪੀ, ਜਨਮ-ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਰੇ ਅਤੇ ਅਮਰ ਹਨ।

ਬਾਬਾ ਨੇ ਲਕਸ਼ਮੀਬਾਈ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ। ਬਾਬਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲਾ ਵੀ ਕਿਵੇਂ ਸਕਦੇ ਸੀ? ਦੇਹ ਤਿਆਗਣ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਬਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਹੱਥ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਕਸ਼ਮੀ ਨੂੰ ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਚਾਰ ਰੁਪਏ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਲ ਨੌਂ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਨੌਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 12 ਵਿਚ ਵਰਣਨ ਨਵਵਿਦਾ ਭਗਤੀ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਜੀਵਨ ਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਦਕਸ਼ਿਣਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲਕਸ਼ਮੀਬਾਈ ਇਕ ਰੱਜੀ ਪੁਜੀ ਔਰਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੁਪਇਆ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੁਮਕਿਨ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਮੁੱਖ ਰੂਪ 'ਚ ਸ਼੍ਰੀਮਦ ਭਾਗਵਤ ਦੇ ਸਕੰਦ 11 ਅਧਿਆਇ 10 ਦੇ ਸਲੋਕ ਨੰ. 6 ਦੇ ਵੱਲ ਖਿਚਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉੱਤਮ ਕੋਟੀ ਦੇ ਭਗਤ ਦੇ ਨੌਂ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ 5 ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ 4 ਗੁਣਾ ਦਾ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਵਰਣਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਨੇ ਉਸੇ ਨੇਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ (ਪਹਿਲੇ 5 ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ 4 ਕੁਲ 9) ਕੇਵਲ 9 ਰੁਪਏ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਨੌਂ ਦੇ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਰੁਪਏ ਲਕਸ਼ਮੀਬਾਈ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਬਾਬਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਇਹ ਨੌਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਉਹ ਔਰਤ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਯਾਦ ਰਖੇਗੀ।

ਬਾਬਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੁਚੇਤ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖਰੀ ਵਕਤ ਵੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖਰੀ ਵਕਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਚਿੰਤਾ 'ਚ ਡੂਬੇ ਕਾਕਾਸਾਹਿਬ, ਬੂਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੱਜਣ, ਜਿਹੜੇ ਮਸਜਿਦ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਬਾ ਨੇ ਵਾੜੇ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਭੋਜਨ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਹ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਇਕਲੇ ਛੱਡਣਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਛਾ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਉਦਾਸ ਅਤੇ ਦੁਖੀ ਦਿਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾੜੇ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਬਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਛੱਡਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਭੋਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨ ਕਿਤੇ ਹੋਰ (ਬਾਬਾ ਦੇ ਨਾਲ) ਸੀ। ਅਜੇ ਭੋਜਨ ਖਤਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਬਾਬਾ ਦੇ ਨਾਸ਼ਵਾਨ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗਣ ਦੀ ਖਬਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਥਾਲੀ ਛੱਡ ਕੇ ਮਸਜਿਦ ਵੱਲ ਦੌੜੇ ਅਤੇ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਸਦਾ ਦੇ ਲਈ ਬਿਯਾਜੀ ਅਪਾ ਕੋਤੇ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿਚ ਆਖਰੀ

ਸ੍ਰੀ ਸਾਈਂ ਸੱਚਚਰਿੱਤਰ

ਆਰਾਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਾ ਉਹ ਥੱਲੇ ਲੰਮਕੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਲੰਮੇ ਪਏ, ਆਪਣੇ ਹੀ ਆਸਨ 'ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਦਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਤ ਆਪ ਹੀ ਦੇਹ ਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਮੰਤਵ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਖਾਸ ਮੰਤਵ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਜਿਸ ਆਸਾਨੀ ਅਤੇ ਅਸਚਰਜਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਾਇਬ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

